

ÉRETTSÉGI VIZSGA • 2019. május 15.

**KÉPZŐ- ÉS
IPARMŰVÉSZE
T ISMERETEK**

**EMELT SZINTŰ
ÍRÁSBELI VIZSGA**

**JAVÍTÁSI-ÉRTÉKELÉSI
ÚTMUTATÓ**

EMBERI ERŐFORRÁSOK MINISZTERIUMA

Útmutató a vizsgázók teljesítményének értékeléséhez

(értékelő tanárok részére)

- A javítási-értékelési útmutatóban feltüntetett szempontokra kizárólag a megadott pontszámok adhatók.
- A megadott pontszámok további bontása csak ott lehetséges, ahol erre külön utalás van. Az így kialakított pontszámok csak egész pontok lehetnek.
- Az esszé javításakor úgynevezett kulcskifejezéseket, illetve fontos válaszelemeket kell keresni a dolgozatban.
- Helyes válaszelemként kell értékelni minden olyan kifejezést, amely a javítási-értékelési útmutatóban szereplő információk szinonimája, vagy ahhoz hasonló értékű, helytálló leírást ad.
- Amennyiben a vizsgázó dolgozatában a javítási-értékelési útmutatóban nem szereplő, más helyes példát/példákat hoz (műemlék, alkotó vagy mű), azt/azokat a javításkor el kell fogadni.
- A dolgozatban szereplő olvashatatlan nevek hibásnak minősülnek, a pontozásnál nem vehetők figyelembe. Magyar nevek esetében csak a hibátlanul leírt, teljes nevek fogadhatók el. A külföldi nevek leírásában vétett esetleges hiba figyelmen kívül hagyható, amennyiben az az azonosítást egyértelműen lehetővé teszi.

I.

Művészettörténet, esszé

Válasszon ki az alábbi művészettörténeti témakörökből (A-B-C) egyet, és foglalja össze a téma legfontosabb tudnivalóit!

Értékelési szempontok	Műveletek, tartalmak	Elérhető pontszám
<p>A) feladat Mutassa be az ókori Egyiptom társadalmát, nagy korszakait, ismertesse az egyiptomi művészet egyedi sajátosságait a legismertebb alkotásokon keresztül! Írásában mutasson be néhány (legalább hat) fontos alkotást, és térjen ki ezek szerepére, jelentőségére is!</p> <p>A művészettörténeti folyamatok átlátása – tájékozódás térben és időben</p>	<p><i>A választott művészettörténeti korszakokat időben elhelyezi, bemutatja történeti-társadalmi környezetét.</i></p> <p>Az Egyiptomi birodalom létrejötte és főbb korszakai (kb. i. e. 3000-től i. e. 30-ig, Óbirodalom, Középbirodalom, Újbirodalom, Kései kor)</p> <p><u>Korlátlan hatalmú fáraó</u>, fejlett naptárrendszer, öntözéses földművelés, csillagászati megfigyelések, matematikai számítások, geometriai szerkesztőeljárások, tízes számrendszer, <i>hieroglif írás</i>.</p> <p><u>Hítvilág</u>: többistenhit, állatistenek is, emberi vonásokkal, pl. <i>Ré - a napisten</i> (sólyomfejű ember); <i>Hórusz - az ég ura</i> (sólyom vagy sólyomfejű ember); <i>Ízisz - a termékenység istennője</i> (tehénzavakkal vagy tehénfejjel ábrázolt nőalak); <i>Ozirisz - eredetileg a termékenység istene, később a túlvilág és halottak istene</i>.</p> <p><u>Túlvilágkép</u>: halhatatlan és vándorló. Két lélek: <i>Ka</i> (az ember halála után is a test mellett marad), <i>Ba</i> (elszáll a túlvilágra). A Ka lélek megóvása végett fontos a mumifikálás (zsigerek <i>canopus edényekbe</i>, test balzsamozása, pólyába csavarása, életnagyságú portrék, <i>usebti szobrok</i>). A Ba lélek megmértetik a túlvilágon, Ozirisz a bíró, Anubisz méri a szívet az igazságosság mérlegén, Thot (a holdisten) feljegyezi az eredményt.</p>	<p>A korszak társadalmi-történeti jellemzőinek ismertetése: 0–2 pont;</p> <p>A korszakra jellemző életmód és művészeti szemlélet bemutatása: 0–3 pont;</p> <p>Összesen: 5 pont</p>
<p>A korszak stílusismeretése, a műalkotások bemutatása és egyedi jellegzetességeinek felismerése, művek, alkotók megnevezése, szaknyelvi kifejezések használata</p>	<p><i>A korszak legjelentősebb alkotásainak helyes bemutatása.</i></p> <p><u>Építészet</u>: masztaba (padsír) sírkamra/sírakna, áldozati terem és <i>szerdáb terem</i>, áljató, áldozati oltár.</p> <p>Piramis: sírépítészeti emlék az Óbirodalomban, az Őshegy stilizált megjelenítése, a föld és az ég találkozási pontja.</p> <p><i>Imhotep: Dzsószter fáraó lépcsős piramisa, Szakkara</i>. Először <i>masztaba</i>, amit lépcsősre bővítettek.</p>	<p>A művek, műemlékek és stílusjegyek leírása, jellemzőinek helyes bemutatása, (0–7 pont);</p>

	<p><u>Gizai piramisok: Kheopsz, Kheprén és Mükérisz piramisainak együttese.</u> A piramisok mellett különböző funkciójú létesítmények rendszere. Út a Nílustól - az elhunytat bárkán viszik; A völgytemplomban mumifikálás, majd ismét bárkán (de már a szárazföldön) a halotti templomig, áldozati szertartás; Négy égtáj felé tájolt, a bejárat északra, a Sarkcsillag felé; A piramisok magja mészkőből, eredetileg gránittal burkolva;</p> <p><u>Obeliszkek: a Középbiradalomtól</u> azonos szimbólum (a föld és az ég találkozása).</p> <p><u>Sziklasír: a Közép- és Újbirodalomban.</u> A birodalmi központ Thébában, <i>nekropolisz</i> a Királyok völgyében. <i>Axiális</i>, hosszanti térfűzés.</p> <p><u>Festészet: a perspektíva törvényeit nem alkalmazzák</u> (egymás mögötti elhelyezkedés egymás felett). Az élet mindennapi eseményei, időtlenné általánosított, elvont formákkal; <u>Legnagyobb/ legjellemzőbb felületek törvénye; Az alakok mérete a rangot jelképezi.</u></p> <p><i>Pl. Halastó; Hárfázó nők; Sírátóasszonyok.</i></p> <p><u>Szobrászat: a szobrok az örökkévalóságnak, a halottak vagy halottkultusz számára készültek.</u> Szigorú geometriai, szimmetrikus felépítés, kötött arányrendszer; Legnagyobb felületek törvénye és <i>frontalitás</i>. <i>Pl. Kheprén fáraó ülő szobra; Mükérisz szoborcsoportja; Mükérisz hitvesével; Ülő írnok szobra; Hatsepszut szobra, Nofertiti portréja; A domborművek: laposak vagy mélyítettek. Pl. Ehnaton család domborműje.</i></p>	<p>A korszak ismert műveinek említése alkotásonként 1 pont (maximum 6 pont);</p> <p>A szaknyelvi kifejezések pontos alkalmazása (maximum 5 pont);</p> <p>Összesen: 18 pont</p>
<p>A dolgozat szerkezeti felépítése</p>	<p>A téma bevezetése, rövid meghatározása / az elemzési szempontok megnevezése / a tárgy részletes kifejtése / az esszé lezárása</p>	<p>A dolgozat arányosan szerkesztett, a bevezető felvetései, a tartalom kifejtettsége, a lezárás összegző jellege: 0–3 pont;</p> <p>Összesen: 3 pont</p>

<p>A dolgozat koherens szövegalkotása, nyelvhelyessége</p>	<p>Az adott terület ismereteinek kifejtése világos, a mondatok jól szerkesztettek / Az elemzés a tartalom arányos, logikus kifejtését szolgálja / A megállapítások árnyalt, pontos elemzőkészségről tanúskodnak.</p>	<p>A dolgozat egymásra épülő gondolatok értelmű kifejtését adja: 0–4 pont;</p> <p>Összesen:</p> <p>4 pont</p>
<p>Összes pontszám</p>		<p>30</p>

<p>B) feladat Ismertesse az emberábrázolás középpontba kerülésének okait, az emberi test ábrázolásának és vizsgálatának igényét az itáliai reneszánsz festészet és szobrászat alkotásain keresztül! Emeljen ki néhány (legalább 3-3) fontos alkotást és mutassa be ezek egyedi vonásait!</p>		
<p>Értékelési szempontok</p>	<p>Műveletek, tartalmak</p>	<p>Elérhető pontszám</p>
<p>A művészettörténeti folyamatok átlátása – tájékozódás térben és időben</p>	<p><i>A választott művészettörténeti korszakokat időben elhelyezi, bemutatja történeti-társadalmi környezetét.</i> Reneszánsz: XIV–XVI. század (trecento, quattrocento, cinquecento), „újjászületés”, humanizmus és reformáció. Egyik legfejlettebb területe Észak-Itália. Kézműipar és kereskedelem révén meggazdagodott polgárság, több város köztársasággá alakult át. A városok vezetését jellemzően a pénzváltókból lett bankárok irányítják, mint például Firenzét a Mediciek. A legjellemzőbb városok említése (pl. Firenze, Róma, Velence stb.)</p>	<p>A korszak társadalmi és történeti jellemzőinek ismertetése: 0–2 pont;</p> <p>A korszakra jellemző gondolkodásmód és életforma bemutatása: 0–3 pont</p> <p>Összesen: 5 pont</p>
<p>A korszak stílusismeretése, a műalkotások bemutatása és egyedi jellegzetességeinek felismerése, művek, alkotók megnevezése,</p>	<p><i>A korszak legjelentősebb alkotásainak helyes bemutatása.</i> Az emberi szépség ábrázolása és vizsgálata. A <i>neoplatonista filozófia</i> XV. századi megerősödése: „mindennek mértéke az ember”. (<i>Leonardo da</i></p>	<p>A művek és stílusjegyek leírása, jellemzőinek helyes bemutatása, (0–7 pont);</p>

<p>szaknyelvi kifejezések használata</p>	<p><i>Vinci: Vitruvius-tanulmány</i>) Középpontban az ideális emberi test. Újjáéledő görög „Kalos kai agathos” (szép és kiváló) elv. Eleinte bibliai témák; Férfiábrázolás a kiindulópont, női ábrázolások csak az érett reneszánsztól. <u>Szobrászat:</u> Biztos és pontos ismeret és ábrázolás. <i>Lorenzo Ghiberti és Filippo Brunelleschi: Izsák feláldozása.</i> <u>A szobrászat önálló (nem épülethez kötött) megjelenése.</u> <i>Pl. Dávid-ábrázolások:</i> a korai hellén plasztika könnyedségét idézik. <i>Donatello és Michelangelo Buanarotti Dávid szobrai (Biztos anatómia, morális kérdések felvetése)</i> Csúcspont: Michelangelo művészete. (Mindent az emberen keresztül mond el a koráról.) <i>Mámoros Bacchus (erőtéljes az ókori szobrászat hatása)</i> <u>Festészet: perspektíva (vonalspektíva, levegőperspektíva, színperspektíva), térhatás és tértagolás, sfumato.</u> <i>Michelangelo Buanarotti: Sixtus-kápolna mennyezetfreskó sorozata, pl. Ádám teremtése (Legismeretebb jelenete: Ádám teremtése - az épp megteremtett alak erőtlen karmozdulata - és az Úr dinamikus mozdulata, amint erőt ad)</i> <i>Sandro Botticelli: Vénusz születése (Az ókori Vénusz-ábrázolásokhoz hű, isteni meztelenség, arany színű hajzuhattal)</i> <i>Raffaello Santi: Ádám és Éva a kígyóval, Három grácia;</i> <i>Tiziano Vecellio: Urbinói Vénusz (Előzmény: Georgone Alvó Vénusza - az új kép erőteljesebb érzékiséget és várakozást sugároz.)</i> <i>Jacopo Tintoretto: Zsuzsánna fürdőzés közben (az érett reneszánsz manierizmusra vált, a térkonstrukciós elemek vibrálóvá teszik).</i> <i>Raffaello Santi: A Stanzak festményei, Vatikán</i></p>	<p>A korszak legjelentősebb műalkotásainak említése, alkotásonként 1 pont (maximum 6 pont);</p> <p>A szaknyelvi kifejezések pontos alkalmazása (maximum 5 pont);</p> <p>Összesen: 18 pont</p>
---	--	--

A dolgozat szerkezeti felépítése	<i>A téma bevezetése, rövid meghatározása / az elemzési szempontok megnevezése / a tárgy részletes kifejtése / az esszé lezárása</i>	A dolgozat arányosan szerkesztett, a bevezető nyitó felvetései; a tartalom kifejtettsége; a lezárás összszegző jellege; 0–3 pont; Összesen: 3 pont
A dolgozat koherens szövegalkotása, nyelvhelyessége	<i>Az adott terület ismereteinek kifejtése világos, a mondatok jól szerkesztettek / Az elemzés a tartalom arányos, logikus kifejtését szolgálja / A megállapítások árnyalt, pontos elemzőkészségről tanúskodnak</i>	A dolgozat egymásra épülő gondolatok értelmező kifejtését adja: 0–4 pont; Összesen: 4 pont
Összes pontszám		30

C) feladat

Hasonlítsa össze a reneszánsz és a barokk kor világi építészetét! A különböző stílusú épületek bemutatásával (legalább 3-3 példa alapján) elemezze a megbízói és tervezői törekvéseket!

Értékelési szempontok	Műveletek, tartalmak	Elérhető pontszám
A művészettörténeti folyamatok átlátása – tájékozódás térben és időben	<i>A választott művészettörténeti korszakokat időben elhelyezi, bemutatja történeti-társadalmi környezetét. <u>Reneszánsz</u>: XIV–XVI. sz., „újjászületés”, <u>humanizmus és reformáció</u>. Legfejlettebb területe Észak-Itália. A kézműipar és kereskedelem révén meggazdagodott a polgárság, több város köztársasággá alakul át; A városokat jellemzően a pénzváltókból lett bankárok irányítják, például Firenzét a Mediciek.</i>	A korszakok társadalmi és történeti jellemzőinek ismertetése: 0–2 pont;

	<p>Barokk - „nyakatekert”, „szokatlan” (vagy szabálytalan formájú gyöngy) - XVII–XVIII. sz. - a feudalizmus restaurációja - Itáliából indult el, az abszolút monarchiák központjaiban, pl. Párizsban, Bécsben virágzott. Az uralkodó osztály és a reformációval harcoló egyház összefog - kialakul az <u>ellenreformáció</u>. Főleg a katolikus országokban terjedt el. A francia abszolutizmus a francia „napkirály”, XIV. Lajos uralkodása idején teljessé vált ki.</p>	<p>A korszakra jellemző gondolkodásmód és életforma, bemutatása: 0–3 pont</p> <p>Összesen: 5 pont</p>
<p>A korszakok stílus- ismertetése, a műalkotások bemutatása és egyedi jellegzetességeinek felismerése, művek, alkotók megnevezése, szaknyelvi kifejezések használata</p>	<p><i>A korszakok legjelentősebb alkotóinak és alkotásainak helyes bemutatása.</i></p> <p>Reneszánsz - A világi építészet fő feladatai: <u>paloták, városi és vidéki kastélyok, villák, egyetemek, színházak, kórházak stb. építése</u>;</p> <p>Általános jellemzők: <u>vízszintes irány hangsúlyozása, arany metszésre épülő méretarány, nyugodt egyensúly, egyszerű szépség, az arányok harmóniája</u>, tiszta felépítés és szimmetria.</p> <p>Pl. <i>Palazzo Medici - Firenze</i> (Antik hagyományok a homlokzat és a párkányzat kialakításában, kőkeretes ablakok. Hatalmas <i>cortile</i> – tágas, árkádíves folyosóval ellátott belső udvar; A termék összenyithatóak, a homlokzat nem mutatja a belső terek funkcióját. Az első emelet kiemelkedő jelentőségű.)</p> <p><i>Leon Battista Alberti: Palazzo Rucellai - Firenze</i> (A <i>pilaszter</i> fejezetek szintenként változnak – dór, ión és korinthuszi. Hagyományos, kétosztatú ablakok, két hangsúlyos kapu.)</p> <p><i>Andrea Palladio: Teatro Olimpico - Vicenza</i> (A legújabb ma is fennálló reneszánsz színház. Ókori római színház mintája alapján; A nézőtér ovális és lépcsőzetesen emelkedik, a színpad előtere egy dialív)</p> <p><i>Brunelleschi: Ospedale degli Innocenti</i></p> <p>Barokk - A világi építészet fő feladatai: <u>uralkodói paloták, kastélyok, színházak, könyvtárak építése</u>. Nagyszámú városépítési terv. A paloták körüli parkok jelentősége megnőtt. Általános jellemzők: <u>mozgalmasság, egyenes vonalak megtörése, méretek fokozása, színpadias elrendezés</u>.</p> <p>Pl. (<i>Louis LeVau; Charles Le Brun; André le Notre; Jules Hardouin Mansart</i>) <i>Királyi kastély és park - Versailles</i>; Szabályos kialakítás, az épületszárnyak körülölelik a nagyméretű díszudvart, udvar és kert kapcsolata. Az épület tömegébe építették a palotaközpontot és a színháztermet. Jelentős újítás a padlóig lefutó ablak. Mansart tető: kettős szögben tört tetőszerkezet. A lépcsőház főszereplő, kétkarú lépcső. Illuzionisztikus falfestészet, Tükörgaléria.</p>	<p>A műemlékek és stílusjegyek leírása, jellemzőinek helyes bemutatása, (0–7 pont);</p> <p>A korszak legjelentősebb építészeti emlékeinek említése épületenként 1 pont (maximum 6 pont); A szaknyelvi kifejezések pontos alkalmazása (maximum 5 pont);</p> <p>Összesen: 18 pont</p>

	<p><i>(Lukas von Hildebrandt) Belvedere palota - Bécs</i> Fallal körülvevett, zárt térben lépcsőzetes kialakítású park. Vízesésrendszer, hosszú sétaút a központi épületig. Mozgalmas alaprajz, rusztikus tömegalakítás, külön tetőszerkezetek, hullámzó mozgalmasság. Előcsarnok, díszes kétkarú lépcső)</p> <p><i>(Joseph Bernhard Fischer von Erlach) Királyi palota - Schönbrunn</i> (Francia hatású császári rezidencia, Versailles-jal vetekedő alkotásnak szánták.)</p>	
A dolgozat szerkezeti felépítése	<p><i>A téma bevezetése, rövid meghatározása / az elemzési szempontok megnevezése / a tárgy részletes kifejtése / az esszé lezárása</i></p>	<p>A dolgozat arányosan szerkesztett, a bevezető szöveg felvételei, a tartalom kifejtettség, a lezárás összegző jellege; 0–3 pont;</p> <p>Összesen: 3 pont</p>
A dolgozat koherens szövegalkotása, nyelvhelyessége	<p><i>Az adott területek ismereteinek összehasonlítása világos, a mondatok jól szerkesztettek / Az elemzés a tartalom arányos, logikus kifejtését szolgálja / A megállapítások árnyalt, pontos elemzőkészségről tanúskodnak</i></p>	<p>A dolgozat egymásra épülő gondolatok értelmező kifejtését adja: 0–4 pont;</p> <p>Összesen: 4 pont</p>
Összes pontszám		30

Képek forrásai:

https://hu.wikipedia.org/wiki/G%C3%ADzai_piramisok#/media/File:All_Gizah_Pyramids.jpg
https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/9/91/Egypte_louvre_285_scribe.jpg
https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/4/47/Akhenaten%2C_Nefertiti_and_their_children.jpg
https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Da_Vinci_Vitruve_Luc_Viatour.jpg
https://commons.wikimedia.org/wiki/File:%27David%27_by_Michelangelo_JBU0001.JPG
https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/0/0b/Sandro_Botticelli_-_La_nascita_di_Venere_-_Google_Art_Project_-_edited.jpg
<https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/c/cc/Rucellai.jpg>
https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/ff/fc/Palazzo_Medici_Riccardi_by_night_01.JPG
https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/4/41/Schloss_Sch%C3%B6nbrunn_Wien_2014_%28Zuschnitt_2%29.jpg

II.

Rajz vagy festés

A rajz- vagy festésfeladat témája: ülő, ruhát viselő modell ábrázolása.
A modell az összekulcsolt kezét az ölében tartja.

Válasszon ki egy feladatot az alábbi (A, B, C, D) lehetőségek közül, és készítse el a leírásban megadott rajz- vagy festéstechnikával! A feladat megoldásához kötelezően használandó papír mérete: A/2 (420x594 mm). *(Az azonosító jel híján a rajz nem értékelhető, a betűjel hiánya pedig pontlevonással jár)*

A feladat kiválasztását követően a papírt a felügyelő tanártól kapja meg.

- A) Készítsen félalakos, teljes tónusos rajzot az ülő figuráról! A képkivágás megválasztásakor ügyeljen arra, hogy a képen szerepelnie kell az ülő figura kezeinek is! A modell ábrázolásakor érzékeltesse a figura térbeli helyzetét, egyedi karakterét! Választható eszközök: grafitceruza, vagy rajzszén, vagy pittkréta (vegyes technika nem megengedett).

Az értékelés részletes szempontjai:

1. Kompozíciós szabályok és a figura elhelyezése	10 pont
<p>- A vizsgázó ismeri és tudatosan alkalmazta a kompozíciós szabályokat. (Maximum 5 pont: a figura elhelyezkedésének megfelelő a képkivágás, a figura a szükséges tér szabadon hagyásával kitölti a felületet, nincs a papír keretei közé szorítva. A hiba mértékétől függően 1–4 pontot le kell vonni, ha valamely szempont nem érvényesül a rajzon.)</p> <p>- Az ülő figura feje és a kezei egészében megjelennek a rajzon. (Maximum 5 pont, ha az ábrázolásra előírt módon jelenik meg a figura a papíron. A hiány mértékétől függően 1–4 pontot le kell vonni, ha a figura valamely előírt része nem szerepel a rajzon.)</p>	
2. A figura tömege, arányai	10 pont
<p>- A figura tömege a valóságnak megfelelően jelenik meg a rajzon. (Maximum 5 pont: a figura mérete, térbeli ábrázolása a térelemekhez és a valósághoz viszonyítva megfelelő. A torzítás mértékétől függően 1–4 pontot le kell vonni, ha a lerajzolt figura túlzottan lekicsinyítve vagy felnagyítva jelenik meg a rajzlapon.)</p> <p>- A figura arányait a vizsgázó pontosan megfigyelte és lerajzolta. (Maximum 5 pont: a figura arányai a valóságnak megfelelőek. A torzítás mértékétől függően 1–4 pontot le kell vonni, ha az egyes testarányok kicsinyítve vagy felnagyítva jelennek meg a rajzon, pl. a kezek túl nagyok és/vagy a fej mérete túl kicsi a törzshöz viszonyítva.)</p>	
3. Az emberi test megjelenítése	10 pont
<p>- Az ábrázolt test felépítése anatómiailag pontos. (Maximum 5 pont: a figura feje, nyaka, vállai az ember anatómiai felépítésének megfelelő képet mutatják. Az eltérés mértékétől függően 1–2 pontot le kell vonni, ha az egyes testrészek ábrázolása sematikus és/vagy nem mutatja a megfigyelésre épülő anatómiai hűséget.)</p> <p>- A figura testrészei arányosan és helyesen megjelenítettek. (Maximum 5 pont: a figura rajza a fej, kar, kezek elhelyezkedését, mozdulatait és térbeli helyzetüket jól érzékelhetően ábrázolja. A hiba mértékétől függően 1–4 pontot le kell vonni, ha a rajz valamely részében a rövidülés vagy a testformák torzítottan jelentkeznek.)</p>	

4. Vonalkezelés és tónusképzés	10 pont
<p>- A rajzon többféle, az alkotásnak megfelelő vonalminőség látható. (Maximum 5 pont: a rajz jól mutatja az ábrázoláshoz használt eszköz tudatos és rutinos alkalmazását, a különböző vonalértékek kiemelő szerepét. A hiba mértékétől függően 1–4 pontot le kell vonni, ha a rajz tónusképzése egysíkú és/vagy hibás eszközhasználatot mutat.) A vizsgázó a tónusértékeket helyesen, a fényviszonyoknak megfelelően jelenítette meg. (Maximum 5 pont: a figura sötét és világos színei, megvilágított és árnyékos részei a valóságnak megfelelőek, a tónusok ábrázolásmódja összefogott. Nem adható pont erre a követelményre, ha a rajz tónusok nélküli. A hiba mértékétől függően 1–4 pontot le kell vonni, ha a rajz egyes részein a tónusértékek hibásak vagy a rajz egészét tekintve kiegyensúlyozatlanok.)</p>	
5. Lényegkiemelés és karakter	10 pont
<p>- A rajz kialakításával a vizsgázó irányítja a tekintetet, és kiemelte az általa meghatározott lényeges formai elemeket. (Maximum 5 pont: az ábrázolás legjobban kidolgozott elemei a figura lényeges formai tulajdonságaira összpontosítanak. A hiba mértékétől függően 1–4 pontot le kell vonni, ha a rajzon a lényeges és elhanyagolható elemek is azonos kidolgozottsággal jelennek meg.)</p> <p>- A vizsgázó a rajzon jól felismerhető módon megjelenítette a modell karakterét. (Maximum 5 pont: a rajzoló a figura személyes külső jegyeit, a beállítás érzékelhető egyedi vonásait jól meg tudta ragadni. A hiba mértékétől függően 1–4 pontot le kell vonni, ha az egyes vonások nem, vagy rosszul tükrözik vissza a modell karakterét.)</p>	
6. A rajzeszközök használata	10 pont
<p>- Nem adható pont, ha a vizsgázó nem tüntette fel az azonosító jelét vagy nem az előírt rajzeszközök valamelyikével dolgozott. A vizsgázó az eszközöket szakmailag helyesen, azok karakterének megfelelően használta. (Maximum 4 pont: a vizsgázó kihasználja a rajzeszközben rejlő vonal- és tónusképző lehetőségeket. A hiba mértékétől függően 0–3 pontot le kell vonni, ha a rajzeszköz használata kezdetleges, a rajzi előadásmód nem kellően kimunkált.)</p> <p>- Grafitteruza rajzán a vonalak tisztán kezeltek, maszatolásmentesek, a szén- vagy pittkréta rajz tónusgazdag. (Maximum 3 pont: a rajzeszköz használata megfelel a klasszikus tanulmányrajzi követelményeknek. A minőségi kifogás mértékétől függően 1–2 pont levonása lehetséges. Nem adható pont, ha a vizsgázó nem az előírt rajzeszközök valamelyikével dolgozott.) A grafitceruzával készült rajzon a radír használata nem zavaró, a szén- vagy pittkréta rajza megfelelően fixált. (Maximum 3 pont: ha a grafitrajzon nincs zavaró radírfolt, illetve a szénrajz, pittkréta rajz fixálása szakszerűen megtörtént.)</p>	
7. Összkép és kifejezőerő	10 pont
<p>- A rajz befejezett és rendezett. (Maximum 6 pont: a rajz a látvány és a tanulmányrajz elsajátításának biztos ismeretét tükrözi és tudatosan befejezett hatást kelt. A hiba mértékétől függően 1–4 pontot le kell vonni, ha a rajz valamely részlete indokolatlanul vázlatos szinten maradt, vagy rajzi kifejezőmódja az egyes részleteket tekintve különböző szintű megoldásokat mutat.) A rajz megragadja a néző figyelmét és megidézi a beállítás karakterét. (Maximum 4 pont: a rajzoló képes a tanulmányrajzával a modell általános és egyedi vonásait is megragadni és azt egyéni módon közvetíteni a nézőnek. Sematikus vagy erőtlén megoldás esetén 1–3 pontot le kell vonni).</p>	
Összes pontszám	70 pont

- B) Rajzolja le a teljes ülő figurát környezetével együtt! A helyszín berendezésétől, a lehetséges képkivágástól függően a rajzához választhat álló vagy fekvő helyzetű kompozíciót. Törekedjen arra, hogy a képen mind a figura szerkezete, mind a térbeli viszonyok, a berendezési tárgyak jól érzékelhetőek legyenek! A rajzot redukált tónusértékkel jelenítse meg! Választható eszközök: grafitceruza, vagy rajzszén, vagy pittkréta, vegyes technika nem megengedett.

Az értékelés részletes szempontjai:

1. Kompozíciós szabályok és a figura elhelyezése	10 pont
<p>- A vizsgáló ismeri és tudatosan alkalmazta a kompozíciós szabályokat. (Maximum 5 pont: a figura elhelyezkedésének megfelelő a képkivágás, a figura a szükséges tér szabadon hagyásával kitölti a felületet, nincs a papír keretei közé szorítva. A hiba mértékétől függően 1–4 pontot le kell vonni, ha valamely szempont nem érvényesül a rajzon.)</p> <p>- Az ülő figura feje és a könyvet tartó keze egészében megjelenik a rajzon. (Maximum 5 pont, ha az ábrázolásra előírt módon jelenik meg a figura a papíron. A hiány mértékétől függően 1–4 pontot le kell vonni, ha a figura valamely előírt része hiányzik a rajzról.)</p>	
2. A figura és tér elemeinek aránya	10 pont
<p>- A figura és a tér elemeinek aránya a valóságnak megfelelően jelenik meg a rajzon. (Maximum 5 pont: a figura mérete, térbeli ábrázolása a valósághoz viszonyítva megfelelő. 2-2 pontot le kell vonni, ha a lerajzolt figura túlzottan lekicsinyítve vagy a térformák torzítva jelennek meg a rajzon.)</p> <p>- A figura és a tér arányait a vizsgáló pontosan megfigyelte és lerajzolta. (Maximum 5 pont: a figura arányai a valóságnak megfelelőek. 2-2 pontot le kell vonni, ha az egyes testarányok kicsinyítve vagy felnagyítva jelennek meg a rajzon, pl. a kezek, lábak túl nagyok és/vagy a fej mérete túl kicsi a törzshöz viszonyítva – vagy a téri környezet ábrázolása hiányzik.)</p>	
3. A figura és térszerkezet belső aránya	10 pont
<p>- A figura arányai a modellnek és a beállításnak megfelelően jelennek meg a rajzon. (Maximum 5 pont: a figura az ábrázolt térben jól értelmezhető módon jelenik meg. 2-2 pontot le kell vonni, ha a lerajzolt figura testarányai nem valóságosak, vagy a téri elemek hibás perspektívával jelennek meg.)</p> <p>- A térszerkezet belső arányai a beállításnak megfelelően jelennek meg a rajzon. (Maximum 5 pont: a rajz a téri viszonyokat pontosan ábrázolja.)</p>	
4. A fény-árnyék viszonyok és tónusképzés	10 pont
<p>- A rajzon 2-3-féle, redukált tónusérték látható. (Maximum 5 pont: a figura és a tér sötét-világos színeit, megvilágított és árnyékos részeit jól érzékelteti, 2-3 tónusértékkel ábrázolja. Nem adható pont erre a követelményre, ha a rajz teljes mértékben vonalas ábrázolás marad, tónusok nélküli.) A rajzon megjelenített tónusok következetesek, a látványnak megfelelőek. (Maximum 5 pont: a látvány plasztikus, összefogott ábrázolása. 2-2 pontot le kell vonni, ha a rajz egyes részein a tónusértékek hibásak vagy a rajz egészét tekintve következetlenek.)</p>	

5. Lényegkiemelés és karakter	10 pont
<p>- A rajz kialakításával a vizsgázó irányítja a tekintetet, és kiemelte az általa meghatározott lényeges formai elemeket. (Maximum 5 pont: az ábrázolás legjobban kidolgozott elemei a figura lényeges formai tulajdonságaira összpontosítanak. 3 pontot le kell vonni, ha a rajzon a lényeges és elhanyagolható elemek is azonos kidolgozottsággal jelennek meg.) A vizsgázó a rajzon jól felismerhető módon megjelenítette a modell karakterét. (Maximum 5 pont: a rajzoló a figura személyes külső jegyeit, a beállítás érzékelhető egyedi vonásait jól meg tudta ragadni. 2-2 pontot le kell vonni, ha az egyes vonások nem, vagy rosszul tükrözik vissza a modell karakterét.)</p>	
6. Rajzeszközök használata	10 pont
<p>- Nem adható pont, ha a vizsgázó nem tüntette fel az azonosító jelét vagy nem az előírt rajzeszközök valamelyikével dolgozott. A vizsgázó az eszközöket szakmailag helyesen, azok karakterének megfelelően használta. (Maximum 4 pont: a vizsgázó kihasználja a rajzeszközben rejlő vonal- és tónusképző lehetőségeket. 2 pontot le kell vonni, ha a rajzeszköz használata kezdetleges, a rajzi előadásmód nem kellően kimunkált.)</p> <p>- Grafitceruza rajzán a vonalak tisztán kezeltek, maszatolásmentesek, a szén- vagy pittkréta rajz tónusgazdag. (Maximum 3 pont: a rajzeszköz használata megfelel a klasszikus tanulmányrajzi követelményeknek. Nem adható pont, ha a vizsgázó nem az előírt rajzeszközök valamelyikével dolgozott.)</p> <p>- A grafitceruza rajzon a radír használata nem zavaró, a szén- vagy pittkréta rajz megfelelően fixált. (Maximum 3 pont: ha a grafitrajzon nincs zavaró radírfolt, illetve a szénrajz, pittkréta rajz fixálása szakszerűen megtörtént.)</p>	
7. Összkép és kifejezőerő	10 pont
<p>- A rajz befejezett és rendezett. (Maximum 6 pont: a rajz a látvány- és a tanulmányrajz elsajátításának biztos ismeretét tükrözi és befejezett hatást kelt. 2-2 pontot le kell vonni, ha a rajz valamely részlete indokolatlanul vázlatos szinten maradt, vagy rajzi kifejezőmódja az egyes részleteket tekintve különböző szintű megoldásokat mutat.)</p> <p>- A rajz megragadja a néző figyelmét és megidézi a beállítás karakterét. (Maximum 4 pont: a rajzoló képes a tanulmányrajzával a modell általános és egyedi vonásait is megragadni és azt egyéni módon közvetíteni a nézőnek.)</p>	
Összes pontszám	70 pont

- C) Készítse el a félalakos képet tetszőlegesen megválasztott színes technika alkalmazásával! A figura és környezetének ábrázolása során törekedjen a látvány finom átlényegítésére a kép kompozíciója, dinamikája és a figura karaktere szerint! A képen szerepelnie kell az ülő figura kezeinek is. Választható eszközök: vizes bázisú, gyorsan száradó festék, pasztellkréta vagy egyéb színes eszköz.

Az értékelés részletes szempontjai:

1. Kompozíciós szabályok és a figura elhelyezése	10 pont
<p>- A vizsgázó ismeri és tudatosan alkalmazta a kompozíciós szabályokat. (Maximum 5 pont: a figura elhelyezkedésének megfelelő a képkivágás, a figura a szükséges tér szabadon hagyásával kitölti a felületet, nincs a papír keretei közé szorítva. A hiba mértékétől függően 1–4 pontot le kell vonni, ha valamely szempont nem érvényesül a képen.)</p> <p>- Az ülő figura feje és kezei teljes egészében megjelenik a festményen. (Maximum 5 pont, ha az ábrázolásra előírt módon jelenik meg a figura a papíron. A hiány mértékétől függően 1–4 pontot le kell vonni, ha a figura valamely előírt része hiányzik a képről.)</p>	
2. Színhasználat	10 pont
<p>- A vizsgázó a kép elkészítéséhez a színes technikát karakteres kifejezőeszközként használta. (Maximum 10 pont: a kép vizes bázisú, gyorsan száradó festékekkel, pasztellkrétával vagy egyéb színes eszközzel készült, kihasználja a színkeverés, szíkontrasztokban rejlő lehetőségeket, a színek egymással kölcsönhatásban vannak. Nem adható pont, amennyiben a kép nem színes eszközzel készült. A hiba mértékétől függően 0–7 pontot le kell vonni, ha a színhasználat kifestőkönyv jellegű, vagy ha a képet elkoszolódott színek jellemzik.)</p>	
3. Festői technikák és festői eszköztár	10 pont
<p>- A vizsgázó a festéket az anyag és technika karakterének megfelelően használta. (Maximum 10 pont: a választott vizes bázisú festékeknek megfelelő papír- és anyaghasználat együttese. Pl. az akvarelltechnika tiszta, átlátszó felületeket ad, a papír felülete és színe is érvényesül, egy-két festékréteggel gazdag színvilág keletkezik. A papíron keveredő, vizesen összefolyó színek különleges színeket-textúrákat hoznak létre. A tempera fedőfestékként finom árnyalatok, erős kontrasztok és rajzos megoldások készítését egyaránt lehetővé teszi. 1–8 pontot le kell vonni, ha a képeken a festői technikákban rejlő lehetőségek nem jelennek meg. Nem adható pont, amennyiben a kép nem színes eszközzel készült.)</p>	
4. Lényegkiemelés és karakter	10 pont
<p>- A rajz vagy festmény kialakításával a vizsgázó irányítja a tekintetet, és kiemelte az általa meghatározott lényeges elemeket. (Maximum 5 pont: a képek legjobban kidolgozott részei a figurák lényeges formai tulajdonságaira összpontosítanak. 3 pontot le kell vonni, ha a képeken a lényeges és elhanyagolható elemek is azonos kidolgozottsággal jelennek meg.)</p> <p>- A vizsgázó a rajzon vagy festményen jól felismerhető módon megjelenítette a modell karakterét. (Maximum 5 pont: a képeken a figura személyes külső jegyeit, a beállítás egyedi vonásait jól meg tudta ragadni. 2-2 pontot le kell vonni, ha az ábrázolások nem, vagy rosszul tükrözik vissza a modell karakterét.)</p>	

5. Képi dinamikája, megjelenése és képi ereje	10 pont
<p>- A rajz vagy festmény befejezett, kialakítása során a vizsgázó a kompozíciós elemeket felhasználva tudatosan alakította a kép dinamikáját. (Maximum 6 pont: a kép/festmény a látvány megjelenítésének biztos ismeretét tükrözi és befejezett hatást kelt. A kép dinamikája felismerhető, a kompozíciós elemek tudatosan használtak. 2-2 pontot le kell vonni, ha a festmény valamely részlete indokolatlanul vázlatos szinten maradt, vagy kifejezésmódja az egyes részleteket tekintve különböző szintű megoldásokat mutat.</p> <p>- A kép megragadja a néző figyelmét és megidéli a beállítás hangulatát (Maximum 4 pont: a kép/festmény ábrázolásmódja alkalmas a modell általános és egyedi vonásainak megragadására, melyet egyéni módon közvetít a nézőnek.)</p>	
6. Absztrakció	10 pont
<p>- A vizsgázó a kép elkészítésekor a látványt értelmezte, átlényegítette a kép kompozíciója, dinamikája és a figura karaktere szerint. (Maximum 10 pont: a kép tudatosan formált a kép kompozíciója, dinamikája és a figura karaktere szerint. A hiba mértékétől függően 0–8 pontot le kell vonni, amennyiben a kép nem megfelelően komponált, vagy a figura karaktere nem emeli ki a modell karakterét. Nem adható pont, amennyiben a beállítás nem ismerhető fel az elkészült kép alapján.)</p>	
7. Festői technikák és festői eszköztár	10 pont
<p>- Nem adható pont, ha a vizsgázó nem tüntette fel az azonosító jelét vagy nem az előírt festői technikákkal dolgozott.</p> <p>- A vizsgázó a festéket az anyag és technika karakterének megfelelően használta. (Maximum 10 pont: a választott vizes bázisú festéknek megfelelő papír és anyaghasználat együttese. Pl. az akvarell technika tiszta, átlátszó felületeket ad, a papír felülete és színe is érvényesül, egy-két festékréteggel gazdag színvilág keletkezik. A papíron keveredő, vizesen összefolyó színek különleges színeket-textúrákat hoznak létre. A tempera, fedő festékként finom árnyalatok, erős kontrasztok és rajzos megoldások készítését egyaránt lehetővé teszi. A minőségbeli kifogások mértékében 0-8 pontot le kell vonni, ha a képeken a festői technikákban rejlő lehetőségek nem jelennek meg.</p>	
Összes pontszám	70 pont

D) A rajzlapot két egyenlő felületre osztva készítsen egy hideg és egy meleg színekkel festett képet a modelltől! A félalakot a két képen azonos nézőpontból és azonos képkihágással ábrázolja! A modellt a kezeivel együtt kell lerajzolni.

Választható eszközök: bármilyen vizes bázisú, gyorsan száradó festék - vegyes technika nem megengedett.

Az értékelés részletes szempontjai:

1. Kompozíciós szabályok és a figura elhelyezése	10 pont
<p>- A vizsgázó ismeri és tudatosan alkalmazta a kompozíciós szabályokat. (Maximum 5 pont: a figurák elhelyezkedésének megfelelő a képkihágás, a szükséges tér szabadon hagyásával a figurák kitöltik a felületet, nincsenek a papír keretei közé szorítva. A hiba mértékétől függően 1–4 pontot le kell vonni, ha valamely szempont nem érvényesül a képeken.) Az ülő figurák feje, a könyvet tartó keze teljes egészében megjelenik a festményeken. (Maximum 5 pont, ha az ábrázolásra előírt módon jelennek meg a figurák a papíron. A hiba mértékétől függően 1–4 pontot le kell vonni, ha a figurák valamely előírt része hiányzik a képekről.)</p>	
2. A hideg és meleg színek	10 pont
<p>- A hideg színek megfelelő és következetes használata az egyik képen. (Maximum 5 pont: ha az egyik képen a színskála hideg színei és annak árnyalatai dominálnak (a kék-zöld-lila). Nem adható pont, ha a képen mindkét színcsoport szerepel.)</p> <p>- A meleg színek megfelelő és következetes használata a másik képen. (Maximum 5 pont: ha a második képen a színskála meleg színei jelennek meg (sárga-narancs-vörös-bíbor). Nem adható pont, ha a képen mindkét színcsoport szerepel.)</p>	
3. Színkeverés	10 pont
<p>- A képekhez kikevert színek megfelelőek. (Maximum 5 pont: a látvány ábrázolása a kikevert újabb színekkel és árnyalatokkal kellően plasztikus és gazdag. A hiba mértékétől függően 1–4 pontot kell levonni.)</p> <p>- A vizsgázó a színkeverés törvényszerűségeit ismeri és alkalmazta. (Maximum 5 pont: a vizsgázó a képeken az átmeneti színeket (sárga-lila) kellő biztonsággal alkalmazza. A hiba mértékétől függően 1-4 pontot kell levonni.)</p>	
4. Lényegkiemelés és karakter	10 pont
<p>- A rajz kialakításával a vizsgázó irányítja a tekintetet, és kiemelte az általa meghatározott lényeges formai elemeket. (Maximum 5 pont: a képek legjobban kidolgozott részei a figurák lényeges formai tulajdonságaira összpontosítanak. 1–3 pontot le kell vonni, ha a képeken a lényeges és elhanyagolható elemek is azonos kidolgozottsággal jelennek meg.)</p> <p>- A vizsgázó a rajzon jól felismerhető módon megjelenítette a modell karakterét. (Maximum 5 pont: a képeken a figura személyes külső jegyeit, a beállítás egyedi vonásait jól meg tudta ragadni. 1–4 pontot le kell vonni, ha az ábrázolások nem, vagy torzítva tükrözik vissza a modell karakterét.)</p>	

5. Az emberi test megjelenítése	10 pont
<p>- Az ábrázolt test felépítése anatómiailag pontos. (Maximum 5 pont: a képeken a figurák feje, nyaka, vállalai az ember anatómiai felépítésének megfelelő képet mutatják. 2-2 pontot le kell vonni, ha az egyes testrészek ábrázolása sematikus és/vagy nem mutatja a megfigyelésre épülő anatómiai hűséget.)</p> <p>- A figura testrészei a térbeli helyzetüknek megfelelően, arányosan megjelenítettek. (Maximum 5 pont: a figurák ábrázolása a fej, kar, kezek elhelyezkedését, mozdulatait és térbeli helyzetüket jól érzékelhetően jeleníti meg. 2-2 pontot le kell vonni, ha a festményeken a rövidülések vagy a testformák torzítottan jelentkeznek.)</p>	
6. Festői technikák és festői eszköztár	10 pont
<p>Nem adható pont, ha a vizsgázó nem tüntette fel az azonosító jelét vagy nem az előírt festői technikákkal dolgozott. A vizsgázó a festéket az anyag és technika karakterének megfelelően használta. (Maximum 10 pont: a választott vizes bázisú festékek megfelelő papír- és anyaghasználat együttese. Pl. az akvarelltechnika tiszta, átlátszó felületeket ad, a papír felülete és színe is érvényesül, egy-két festékréteggel gazdag színvilág keletkezik. A papíron keveredő, vizesen összefolyó színek különleges színeket-textúrákat hoznak létre. A tempera fedőfestékként finom árnyalatok, erős kontrasztok és rajzos megoldások készítését egyaránt lehetővé teszi. 2-2 pontot le kell vonni, ha a képeken a festői technikákban rejlő lehetőségek nem jelennek meg: kifestőkönyv jellegű színhasználat vagy elkoszolódott színek.)</p>	
7. A két kép megjelenése és képi ereje	10 pont
<p>- A képek befejezettek, a két festmény azonos módon kezelt. (Maximum 6 pont: a festmények a látvány- és a tanulmányrajz elsajátításának biztos ismeretét tükrözik és befejezett hatást keltenek. 2-2 pontot le kell vonni, ha a festmények valamely részlete indokolatlanul vázlatos szinten maradt, vagy kifejezésmódja az egyes részleteket tekintve különböző szintű megoldásokat mutat.)</p> <p>- A képek megragadják a néző figyelmét és megidéznek a beállítás hangulatát. (Maximum 4 pont: a festmények ábrázolásmódja alkalmas a modell általános és egyedi vonásainak megragadására, melyet egyéni módon közvetít a nézőnek.)</p>	
Összes pontszám	70 pont